

راهنمای خواندن و فعالیت‌های کتاب

این‌جا مال من است

این جا مال من است

نویسنده و تصویرگر: ژروم روی لیبر
برگردان: بهمن رستم آبادی
ویراستار: حسین بکایی
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
گروه سنی: ۳ تا ۶ سال

خلاصهی داستان

پسر کوچولو با گچ خطی می کشد و برای خود مرزی را مشخص می کند. حالا آن طرف خط مال اوست. جایی که هیچ کس اجازه ندارد وارد آن شود؛ اما خرگوش، حلزون، شاخ و برگ درختان و ابرها به این مرز توجه نمی کنند و وارد آن می شوند. پسرک عصبانی می شود و آن ها را بیرون می کند. تا این که پسری می آید و چون با مانع برخورد می کند برمی گردد. پسرک کوچک که نیاز به همبازی دارد و تنهاست، خط را پاک می کند به دنبالش می رود و او را به بازی و دوستی دعوت می کند.

دربارهی کتاب

«این جا مال من است» یک کتاب تصویری است. در یک کتاب تصویری بخش عمدهی داستان از راه تصویر روایت می شود و متن هرگز بدون تصویرها کامل نیست. یک کتاب تصویری می تواند مقداری متن داشته باشد و یا این که هیچ متنی نداشته باشد. کتاب های تصویری برای همه ی گروه های سنی، از کودک و بزرگسال تهیه می شوند، اما می توان گفت برای کودکان گروه سنی ۳ تا ۶ سال مناسب ترین کتاب ها هستند. زیرا کودک هنوز توانایی خواندن ندارد و واژگان اندکی را می شناسد. کتاب تصویری به این کودکان کمک می کند تا با دنیای کتاب و کتابخوانی آشنا شوند و لذت آن را درک کنند.

داستان «این جا مال من است» به احساس مالکیت و همین طور نیاز به دوستی که در کودک ۳ تا ۶ ساله بروز ویژه ای دارد، می پردازد. کودکان

در سال‌های نخست زندگی بسیار خودمحورند و حس مالکیت در آن‌ها قوی است. آن‌ها به دشواری می‌پذیرند که چیزی از داشته‌های خود را با دیگری شریک شوند. این کتاب پس‌رکی با این ویژگی را به تصویر می‌کشد.

وقتی کودک مفهوم «مال من» را درک می‌کند احساس شادی و لذت بسیاری در خود حس می‌کند. این یک مرحله‌ی مهم از رشد کودک و شناخت خود است و پدر و مادر باید اهمیت زیادی به این حس کودک بدهند. در این مرحله ویژگی‌های خودباوری و استقلال کودک شکل می‌گیرد. همزمان با این مسئله، کودک پی می‌برد که بعضی چیزها مال او نیست که این حس ممکن است برای او خوشایند نباشد. در این صورت پدر و مادر می‌توانند به کودک بیاموزند که همه چیز نمی‌تواند مال یک نفر باشد و او تنها می‌تواند مالک وسایل شخصی خودش باشد و نه آنچه به دیگران تعلق دارد. به این ترتیب کودک کم‌کم با مفهوم «مال من» و «مال تو» یا «مال او» و «مال ما» آشنا می‌شود. برای همین بسیار مهم است که اگر کودکی خواست اسباب‌بازی فرزند شما را با خود ببرد به این کار رضایت ندهید و اگر کودک شما چنین درخواستی داشت، نپذیرید. در این مرحله هر چه به مالکیت کودک احترام بگذارید، در واقع احترام به مالکیت دیگران را به او می‌آموزید. کودک در سه سالگی کم‌کم از بازی با کودکان دیگر لذت می‌برد و می‌توان بازی‌های جمعی را به او آموزش داد.

در چهار سالگی کم‌کم اسباب‌بازی‌هایش را به دیگران می‌دهد اما آن‌ها را در دست خود نگه می‌دارد و در بازی‌های جمعی درکی از نوبت و رعایت دیگران ندارد. این‌جا نقش مربی و خانواده بسیار مهم است تا کودک بتواند حقوق دیگران و مشارکت را بشناسد و با دیگران بازی کند و دوست شود.

در پنج سالگی کودکان علاقه‌مند به بازی‌های نمایشی می‌شوند که در آن نقشی داشته باشند، مثل خاله‌جان بازی یا فروشگاه بازی.

دوستی، عاملی برای سلامت و بهداشت روانی کودک است. کودکانی

که به سختی دوستی می‌یابند، بیش‌تر تنهایی و طرد شدن از جمع را احساس می‌کنند و در سازگاری با محیط‌های آموزشی ناتوان‌تر هستند. دوستی باعث می‌شود فرایند اجتماعی شدن کودکان بهتر پیش برود. کودکان در گروه و هنگام بازی با همسالان‌شان، قانون و مقررات را به راحتی می‌پذیرند، زیرا اگر نپذیرند از گروه یا بازی طرد خواهند شد. کودکان با حضور در گروه و دوست شدن با دیگر همسالان‌شان تفاهم و منطبق شدن با گروه را نیز می‌آموزند و برای آن که در گروه جایی داشته باشند، آغاز به درک و قبول کردن دیدگاه‌های دیگران می‌کنند. برای کودکان، تشویق همسالان مهم‌تر از بزرگسالان است و سبب رشد خودباوری در آن‌ها می‌شود. کودکان برخی از مهارت‌ها را از دوستان خود بهتر می‌آموزند تا از بزرگ‌ترها، زیرا آن‌ها با دوستان و همسالان خود زبان مشترکی دارند.

تصویرهای این کتاب در صفحه‌های رنگی طرح‌دار ارائه شده و بازتاب‌دهنده‌ی روحیه‌ی کودک قهرمان داستان است و با توجه به آن تغییر می‌کند. کودک با تماشای تصویرها، خود می‌تواند داستان را تعریف کند و به این ترتیب مهارت سخن گفتن در او تقویت می‌شود. این داستان افزون بر بیان مفهوم مرزبندی و مالکیت و واکنش دیگر موجودات به آن و نیاز انسان به دوستی و برقراری ارتباط با دیگران، کارکرد تربیتی دارد و در رشد اجتماعی- عاطفی کودک مؤثر است.

فعالیت‌های هنگام بلندخوانی

- به کودکان اجازه دهید هر اندازه که می‌خواهند به تصویرها نگاه کنند.
- درباره‌ی تصویر هر صفحه با هم گفت‌وگو کنید. توجه آن‌ها را به حالت‌های چهره‌ی کودک در موقعیت‌های مختلف جلب کنید.
- در هر صحنه از کودکان پرسید: «خب الان داره چه اتفاقی می‌افته؟» و در این مورد با هم گفت‌وگو کنید.
- توجه کودکان را به شکل، لباس و حالت صورت پسرها جلب کنید.

فعالیت‌های پس از بلندخوانی

گفت‌وگو

هدف: تقویت زبان گفتاری، توانایی استدلال و تفکر انتقادی در پایان داستان از آن‌ها پرسید:

- به نظر شما پسر وقتی تنها بود خوشحال‌تر بود یا حالا که یک دوست دارد؟
 - به نظر شما می‌شود که آدم‌ها همیشه تنها باشند؟
 - به نظر شما یک آدم تنها چه احساسی دارد؟ خوشحال است یا غمگین؟
 - درباره‌ی مالکیت و مفهوم «مال من» و «مال تو» و «مال ما» با کودکان صحبت کنید. از آن‌ها بخواهید چند وسیله‌ی شخصی را که مال خودشان است نشان دهد و تعدادی از وسایل شخصی شما را هم نشان بدهند.
- با کودکان درباره‌ی پاسخ‌هایی که می‌دهند جدل نکنید. آن‌ها را تایید یا رد نکنید، اجازه دهید نظرشان را (هر چه باشد) با شما در میان بگذارند. می‌توانید در پایان نظر خودتان را هم درباره‌ی کتاب با کودکان در میان بگذارید. با این عبارت شروع کنید: «به نظر من...»

فعالیت هنری

هدف: تقویت مهارت‌های حرکتی ظریف دست کودکان، توجه غیرمستقیم به مفهوم دوستی و مشارکت

در بسته‌ی این کتاب برگه‌هایی وجود دارند که تصویر آدمکی روی آن دیده می‌شود. با برش دور آن به غیر از دستانش، چهار آدمک که دست‌های یکدیگر را گرفته‌اند، خواهید داشت. از کودکان بخواهید که در گردی سر این آدمک‌ها چهره‌ی خود و دوستان‌شان را بکشند. یا عکس‌های‌شان را در این قسمت بچسبانند.

کتاب‌ها می‌توانند به تو کمک کنند بفهمی چگونه صدایت را بلند کنی، برای چه بجنگی، با چه کسانی متحد شوی و چگونه کار تغییر دادن جهان را آغاز کنی. آن‌ها می‌توانند طوری به تو کمک کنند که از هیچ‌کس دیگر ساخته نیست.

کریستین نوستلینگر

راهنمای خواندن و فعالیت‌های کتاب

نوشته: لیلیا عالمی – مریم اخگری

ketabak.org

khanak.org

koodaki.org